

Педагогічна діяльність та вимоги до особистості вчителя

Презентацію підготувала:
Студентка 11 групи
Філологічного факультету
Потапова Анастасія

.Особливості педагогічної

діяльності

- У Давньому Вавилоні, Єгипті, Сирії педагогами найчастіше були жерці. У Давній Греції – найрозумніші вільнонаймані громадяни. Уназіяї – педономи, педотриби, дидаскали, педагоги. У Давньому Римі цю роботу доручали державним чиновникам, які добре оволоділи науками, знали мови, культуру і звичаї різних народів.
- Першим педагогом, який отримував платню з імператорської казни Римської імперії, був учитель ораторів першого століття *Марк Фабій Квінтіліан*. Педагогічна професія – одна із самих мирних професій на землі. Недаремно Організація Об'єднаних націй оголосила перше десятиліття XXI ст. десятиліттям культури, миру і ненасилля. І роль учителя тут визначна, адже мир на землі може панувати лише завдяки освіті та культурі. Формування людини культури – основне завдання школи.
- Педагогічна діяльність включає в себе такі **компоненти**:
- а) *цілеспрямована діяльність* – навчання і виховання підростаючого покоління, формування у нього певних людських якостей;
- б) *предмет праці* – дитина з її неповторними якостями;
- в) *засоби праці* – інструменти, тобто знання і вміння вчителя, його культура, моральні цінності, почуття і воля.
- Педагогічна діяльність має, передусім, велике **соціальне значення**. Адже йдеться про формування людської особистості. Предметом педагогічного впливу є дитина.
- Учительська професія поєднує в собі **дві спеціальності: фахівця з певного предмету і педагога-вихователя**.
- Педагогічна діяльність вимагає безпосереднього **контакту з учнями**.
- Головним інструментом учителя є його **мова і мовлення**.
- Діалектичний характер педагогічного процесу, постійний розвиток учнів потребують від педагога **постійної творчості**.
- **Систему педагогічної діяльності** вчителя складають: викладання, виховання, класне керівництво, діяльність із професійного самовдосконалення, управлінська діяльність, організаторська, методична, позашкільна та науково-дослідницька.

Загальна характеристика середнього загальноосвітнього навчального закладу.

- Загальна середня освіта є обов'язковою складовою неперервної освіти і спрямована на забезпечення всебічного розвитку особистості шляхом навчання та виховання.
- Відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» до ЗНЗ належать:
  - *середня загальноосвітня школа* – ЗНЗ I-III ступенів (I ступінь – початкова школа; II ступінь – основна школа; III ступінь – старша школа, як правило, з профільним спрямуванням навчання);
  - *спеціалізована школа (школа-інтернат)* – ЗНЗ I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів;
  - *гімназія* – ЗНЗ II-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів відповідно до профілю;
  - *ліцей* – ЗНЗ III ступеню з профільним навчанням і допрофесійною підготовкою;
  - *колегіум* – ЗНЗ III ступеню філологічно-філософського чи культурно-естетичного профілю;
  - *загальноосвітня школа-інтернат* – загальноосвітній навчальний заклад з частковим або повним утриманням за рахунок держави дітей, які потребують соціальної допомоги;
  - *спеціальна загальноосвітня школа (школа-інтернат)* – заклад I-III ступенів з відповідним профілем для дітей, які потребують тривалого лікування.
  - *школа соціальної реабілітації* – заклад для дітей, які потребують особливих умов виховання (створюються окремо для хлопців і дівчат);
  - *вечірня (змінна) школа* – заклад II-III ступенів для громадян, які не мають можливості навчатися у школах з денною формою навчання.
- До **інших** навчальних закладів системи загальної середньої освіти належать:
  - *позашкільний навчально-виховний заклад* – заклад для задоволення потреб дітей у додатковій освіті за інтересами (науковими, художньо-естетичними, спортивними);
  - *міжшкільний навчально-виробничий комбінат* – заклад для забезпечення потреб у профорієнтаційній та професійній підготовці;
  - *професійно-технічний навчальний заклад* – заклад для забезпечення потреб громадян у професійно-технічній і повній загальній середній освіті;
  - *вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації* – навчальний заклад, що дає освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста і бакалавра з одночасним здобуттям повної загальної середньої освіти.
- **Термін навчання** для здобуття повної загальної середньої освіти:
  - у закладах I ступеня – 4 роки;
  - у закладах II ступеня – 5 років;
  - у закладах III ступеня – 2 роки.

Функції вчителя

- Вчитель у школі виконує різноманітні **функції**.
- Передовсім він – **викладач певного предмета**. Він озброює учнів системою знань, умінь і навичок, формує пізнавальні здібності та науковий світогляд школярів.
- Як предметник він **керує** роботою предметних **гуртків**, організовує конкурси, олімпіади, екскурсії, проводить індивідуальну роботу з учнями.
- Вчитель також є **вихователем** учнів – всебічно розвиває їх, піклується про їхнє розумове, моральне, правове, трудове, естетичне і фізичне виховання.
- Майже кожний учитель є **класним керівником**. Як класний керівник він об'єднує зусилля колег, координує їхні вимоги. Він має добре знати умови життя учнів, їхні інтереси, запити та індивідуальні особливості, працювати в тісному контакті з батьками.
-
- Учитель також бере участь в організації **позакласної роботи** в школі, допомагає дитячому самоврядуванню.
-
- **Позашкільною роботою** у позашкільних освітньо-виховних закладах опікуються також педагоги. Є позашкільні заклади **загального** типу – *палаци й будинки школярів, дитячі парки*; а також **спеціалізовані** позашкільні заклади – *дитячі бібліотеки, театри, спортивні школи, станції юних натуралістів, техніків, дитячі залізниці, пароплавання, лісництва, художні / музичні / хореографічні школи тощо*.

Професійні права та обов'язки педагогів.

- У «Положенні про загальноосвітній навчальний заклад» чітко визначено *професійні права й обов'язки педагогів*.
- Педагогічні працівники загальноосвітнього закладу мають **право**:
- самостійно обирати форми, методи, засоби навчальної роботи, що не шкодять здоров'ю учнів;
- брати участь у роботі методичних об'єднань, зборів навчального закладу, у заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи;
- обирати форми підвищення своєї кваліфікації;
- проводити науково-дослідну й експериментальну роботу в установленому порядку;
- звертатися з пропозиціями до керівництва закладу й органів управління освітою щодо удосконалення навчально-виховної роботи;
- на соціальне і матеріальне забезпечення відповідно до законодавства;
- об'єднуватися у професійні спілки та бути членом об'єднань громадян, не заборонених законодавством.

- Водночас педагогічні працівники також **зобов'язані**:
- забезпечувати належний рівень викладання предметів згідно з навчальними програмами і вимогами «Державного стандарту загальної середньої освіти»;
- сприяти розвитку інтересів, нахилів і здібностей дітей, збереженню їхнього здоров'я;
- утверджувати своїм прикладом повагу до державної символіки, принципів загальнолюдської моралі;
- виконувати статут навчального закладу, правила внутрішнього розпорядку, умови контракту чи трудового договору;
- брати участь у роботі педагогічної ради;
- виховувати в учнів повагу до батьків, старших за віком, народних традицій і звичаїв, духовних і культурних надбань народу України;
- готувати учнів до самостійного життя в дусі взаєморозуміння, миру, злагоди між народами, поваги до етнічних і національних традицій;
- дотримуватися педагогічної етики, моралі, поважати гідність учнів;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну і політичну культуру;
- виконувати накази і розпорядження керівника навчального закладу, органів управління освітою.

Вимоги до особистості вчителя:

- Учитель має бути *патріотом* своєї Батьківщини.
- Важлива риса вчителя – його *педагогічна вираженість*.
- Важливою морально-психологічною рисою вчителя є *розумна любов* до дітей.
- Важлива вимога до педагога – *знання свого предмету*.
- *Мова і мислення* учителя повинні бути *педагогічними*.
- Педагог також має бути різнобічно *ерудованою* людиною.
- Особливе значення мають *моральні якості* вчителя.
- Учитель повинен уміти володіти своєю *емоційно-вольовою сферою*.
- Учень наслідує вчителя, переймає його знання, вміння, манери, звичку працювати і поводитися. Знання вчителя, його кращі моральні та вольові якості – найкращий засіб переконання і впливу на учня. Макаренко свого часу писав: *«Обов'язок педагога – щоби його любили діти»*.

